

**РІШЕННЯ ГОСПОДАРСЬКОГО СУДУ МІСТА КИЄВА У СПРАВІ ЗА ПОЗОВОМ**

**ПРИВАТНОГО ПІДПРИЄМСТВА «ВІ АЙ ПІ ДЕПАРТАМЕНТ» ДО ГРОМАДСЬКОЇ**

**ОРГАНІЗАЦІЇ «ВСЕУКРАЇНСЬКА АСОЦІАЦІЯ ФАХІВЦІВ ОЦІНКИ»**

25 грудня 2020 року

Господарський суд міста Києва за результатами нового розгляду справи № 910/12248/18, за позовом Приватного підприємства «Ві Ай Пі Департамент» (далі – Позивач) до Громадської організації «Всеукраїнська Асоціація Фахівців Оцінки» (далі – Відповідач) про захист ділової репутації та стягнення моральної шкоди, виніс рішення від 24.09.2020, в якому повністю відмовлено у задоволенні позову та стягнуто з Позивача на користь Відповідача судовий збір за подані апеляційну та касаційну скарги. Додатковим рішенням Господарського суду міста Києва від 22.10.2020 у справі № 910/12248/18 також частково задоволено заяву Громадської організації «Всеукраїнська Асоціація Фахівців Оцінки» про розподіл судових витрат і стягнуто з Приватного підприємства «Ві Ай Пі Департамент» на користь Асоціації витрати на правничу допомогу.



З урахуванням обставин, встановлених у справі [№910/12248/18](#) , суд вважає, що в діях Відповідача відсутній склад правопорушення, передбачений ст.277 ЦК України, а тому у позовній вимозі ПП «Ві Ай Пі Департамент» про визнання недостовірною інформації та такою, що завдає діловій репутації Позивача, слід відмовити. У даному випадку суд, розглянувши наведені доводи сторін та оцінивши наявні у справі докази, дійшов висновку,

що Позивач не підтвердив належними, допустимими та вірогідними доказами обставин щодо неправдивості поширеної інформації та не довів факту, що така інформація порушила його особисті немайнові права.

Справа розглядалась у порядку загального позовного провадження відповідно до процедури, визначеної Господарським процесуальним кодексом України (далі – ГПК України), після її перегляду Верховним Судом. За результатами нового розгляду справи рішенням суду від 24.09.2020 року у задоволенні позову ПП «Ві Ай Пі Департамент» було відмовлено, стягнуто з позивача на користь ГО «Всеукраїнська асоціація фахівців оцінки» судовий збір за подані апеляційну та касаційну скарги у сумі 12 334 (дванадцять тисяч триста тридцять чотири) грн. 00 коп.

{tab=Рішення від 24.09.2020 у справі за №910/12248/18}

**Господарський суд міста Києва**

01054, м.Київ, вул.Б.Хмельницького, 44-В,

тел. (044) 284 18 98

**РІШЕННЯ**

**ІМЕНЕМ УКРАЇНИ**

24.09.2020 Справа №910/12248/18

Господарський суд міста Києва у складі головуючого судді Головіної К.І., при секретарі судового засідання Івашіній Н.В., розглянувши у порядку загального позовного провадження господарську справу

за позовом Приватного підприємства «Ві Ай Пі Департамент»

до Громадської організації «Всеукраїнська асоціація фахівців оцінки»

про визнання недостовірною та спростування інформації, стягнення моральної шкоди у сумі 10000,00 грн.

за участю представників:

від позивача: Кізік А. М.

від відповідача: Франчук А. В.

**ВСТАНОВИВ:**

У вересні 2018 року Приватне підприємство «Ві Ай Пі Департамент» (далі – ПП «Ві Ай Пі Департамент»), позивач) звернулось до Господарського суду м. Києва із позовом до Громадської організації «Всеукраїнська асоціація фахівців оцінки» (далі – Асоціація, відповідач) про визнання недостовірною та спростування інформації, стягнення моральної шкоди у сумі 10 000 грн.

У обґрунтування своїх вимог позивач зазначив, що 20.07.2018 відповідач на своєму сайті за [посиланням](#) розмістив статтю під заголовком: «Звернення до Прем'єр-міністра України Володимира Гройсмана», у якій була викладена копія скарги відповідача на ім'я Голови Служби безпеки України із текстом наступного змісту: «...всім учасникам ринку, органам виконавчої влади безальтернативно запропоновано лише один єдиний платний варіант доступу до єдиної бази даних звітів про оцінку через так званий авторизований електронний майданчик «Оцінка.online» (адреса в мережі інтернет - <https://ocinka.online>), оператором якого виступає ПП «Ві Ай Пі Департамент» (ідентифікаційний код юридичної особи 33508037, засновник та директор – ОСОБА\_1 ). Вартість однієї інформаційної послуги даного приватного підприємства, тобто інформаційної послуги за одним фактом передавання однієї інформації зі звіту про оцінку, відповідно до пункту 3.3 договору про надання послуг авторизованого електронного майданчика, розміщеного на сайті – <https://ocinka.online/> – у вигляді публічної оферти, становить 390,00 (триста дев'яносто) гривень 00 копійок (без ПДВ). При цьому дана сума стягується на умовах 100% передплати, як зі сторони суб'єктів оціночної діяльності (під час безпосередньої реєстрації звіту), так і додатково зі сторони нотаріусів (під час безпосереднього вчинення нотаріальних дій для перевірки наявності даної інформації у базі). Таким чином, на плечі громадян України, які виступають платниками податків, державним органом виконавчої влади покладено фактично корупційний тягар (кінцевим бенефіціаром якого виступає приватна структура), джерелом якого є необхідність здійснення подвійної додаткової оплати послуг (спочатку суб'єктами оціночної діяльності, а потім повторно ще й нотаріусами) за надання однієї і тієї ж самої послуги від Приватного підприємства «Ві Ай Пі Департамент» – одноразової реєстрації звіту про оцінку, складеного для цілей оподаткування нерухомого майна.

...Зазначена вартість послуг авторизованого Фондом держмайна електронного майданчика «Оцінка.online» (адреса в мережі інтернет – <https://ocinka.online/>), оператором якого виступає Приватне підприємство «Ві Ай Пі Департамент»

(ідентифікаційний код юридичної особи 33508037, засновник та директор – ОСОБА\_1), яка становить 390,00 (триста дев'яносто) гривень 00 копійок (без ПДВ) за одну інформаційну послугу, жодним чином не обґрунтована. А отже така висока вартість надання послуг може свідчити лише про потенційний розмір її корупційної складової...».

На думку позивача, вказана інформація фактично зводиться до того, що ПП «Ві Ай Пі Департамент» є кінцевим бенефіціаром корупційних дій за участі державного органу виконавчої влади, що є неправдивим та таким, що принижує його ділову репутацію.

У позові ПП «Ві Ай Пі Департамент» просить:

– визнати недостовірною та такою, що завдає діловій репутації ПП «Ві Ай Пі Департамент» інформацію, яка поширена 20.07.2018 р. ГО «Всеукраїнська асоціація фахівців оцінки» на своїй сторінці (<http://www.afo.com.ua>) за [посиланням](#) ;

– зобов'язати ГО «Всеукраїнська асоціація фахівців оцінки» спростувати недостовірну інформацію, яка поширена 20.07.2018 р. на сторінці ГО «Всеукраїнська асоціація фахівців оцінки» за [посиланням](#) шляхом розміщення на тій самій сторінці відсканованої резолютивної частини рішення суду під заголовком «Спростування» з посилання на спростовану статтю;

– стягнути з ГО «Всеукраїнська асоціація фахівців оцінки» на користь ПП «Ві Ай Пі Департамент» моральної шкоди у сумі 10 000,00 грн.

Ухвалою Господарського суду міста Києва від 17.09.2018 за вказаним позовом було відкрите загальне позовне провадження, призначено підготовче засідання.

Ухвалою Господарського суду міста Києва від 05.12.2018 р. у справі призначена судова лінгвістична експертиза, проведення якої доручено Державному підприємству «Українське бюро лінгвістичних експертиз НАН України».

За результатами проведеного дослідження судовий експерт Державного підприємства «Українське бюро лінгвістичних експертиз НАН України» надав суду висновок №056/127 від 08.05.2019.

Рішенням Господарського суду міста Києва від 04.06.2019, залишеним без змін постановою Північного апеляційного господарського суду від 24.09.2019, позов ПП «Ві Ай Пі Департамент» задоволено частково, визнано недостовірною інформацію, поширену 20.07.2018 р. на сторінці в мережі інтернет <http://www.afo.com.ua> за [посиланням](#) у статті:



«Звернення до Прем'єр-міністра України Володимира Гройсмана» та зобов'язано ГО «Всеукраїнська асоціація фахівців оцінки» її

[спростувати](#)

шляхом розміщення на тій самій сторінці відсканованої резолютивної частини рішення суду під заголовком «Спростування» з посиланням на спростовану статтю. У решті позовних вимог - відмовлено.

Додатковим рішенням Господарського суду міста Києва від 02.07.2019 (з урахуванням ухвали Господарського суду міста Києва від 09.07.2019), залишеним без змін постановою Північного апеляційного господарського суду від 24.09.2019 р., заяву ПП «Ві Ай Пі Департамент» про ухвалення рішення про судові витрати задоволено частково, стягнуто з ГО «Всеукраїнська асоціація фахівців оцінки» на користь «Ві Ай Пі Департамент» 3524,00 грн. витрат по сплаті судового збору, 25000,00 грн. витрат на проведення лінгвістичної експертизи, 20000 грн. витрат професійної правничої допомоги.

Постановою Верховного Суду від 12.12.2019 р. [вищевказані судові рішення скасовані](#), справу направлено на новий розгляд.

Ухвалою Господарського суду міста Києва від 20.01.2020 справа була прийнята до нового розгляду, призначене підготовче засідання, учасникам спору надана можливість реалізувати свої процесуальні права та обов'язки.

У підготовчому засіданні представники позивача та відповідача надали додаткові пояснення по суті позову з урахуванням висновків Верховного Суду, викладених у постанові від 12.12.2019 по даній справі.

Ухвалою Господарського суду міста Києва від 16.03.2020, занесеною до протоколу судового засідання, підготовче засідання було закрите, справу призначено до розгляду по суті.

До початку розгляду справи по суті представник позивача заявив клопотання про долучення додаткових доказів до матеріалів справи та поновлення процесуального строку на подання таких доказів. Розглянувши вказане клопотання, суд ухвалою, занесеною до протоколу судового засідання від 23.07.2020 р., визнав підстави для поновлення строку обґрунтованими та долучив до матеріалів справи надані відповідачем докази.

Представник відповідача після початку розгляду справи по суті заявив клопотання про призначення у справі семантико-текстуальної експертизи, яке було залишене судом без розгляду на підставі ст. 207 ГПК України у зв'язку із пропуском визначеного законом строку для подання такого клопотання.

У судовому засіданні представник позивача підтримав та обґрунтував заявлені ним позовні вимоги, просив їх задовольнити.

Представник відповідача під час розгляду справи по суті позов не визнав. Підтвердив, що наведена інформація була ним поширена у спосіб, зазначений позивачем, проте, інформація з приводу діяльності позивача та існування (на час публікації) електронного майданчика «Оцінка.online» (адреса в мережі інтернет: <https://ocinka.online>) була достовірною, а її поширення не призвело до порушення особистих немайнових прав позивача. Щодо іншої частини публікації вказав, що вона містить лише скановану копію скарги, адресованої на ім'я Голови Служби безпеки України, що є фактично зверненням до органу державної влади, а тому не може свідчити про поширення недостовірної інформації. Також зазначив, що у спірній публікації не вказувалось про вчинення корупційних дій, а лише зазначалось про наявність сумнівів у законності діяльності відповідача, про що й було направлено звернення до правоохоронних органів, тобто є оціночним судженням відповідача. Просив відмовити у задоволенні позову.

**Суд, розглянувши заяви учасників справи по суті спору, заслухавши їх пояснення у судовому засіданні та дослідивши наявні у справі докази, дійшов висновку, що позов задоволенню не підлягає з урахуванням наступного.**

Установлено, що відповідачем на своєму сайті в мережі інтернет <http://www.afo.com.ua> за [посиланням](#) було розміщено статтю із заголовком «Звернення до Прем'єр-міністра України Володимира Гройсмана».

Зі змісту вказаної публікації вбачається, що дана стаття складається із текстової та графічної частин. Зокрема, текстова частина публікації містить: назву статті – «Звернення до Прем'єр-міністра України Володимира Гройсмана»; дату її оприлюднення – 20.07.2018; посилання на наявність чисельних звернень оцінювачів та нотаріусів до ГО «Всеукраїнська асоціація фахівців оцінки» з приводу роз'яснень нових правил внесення в Єдину базу звітів результатів оцінки нерухомого та рухомого майна, неможливість відповідача переконливо пояснити законність таких правил; повідомлення про направлення відповідачем адвокатського запиту до Кабінету Міністрів України, а також скарг на адресу Генеральної прокуратури України, Антимонопольного комітету України, Служби безпеки України та Національного антикорупційного бюро України.

У графічній частині публікації викладені: текст звернення відповідача до Кабінету Міністрів України з адвокатським запитом про надання інформації за переліком зазначених у ньому питань (сканована копія адвокатського запиту), а також текст скарги відповідача до Голови Служби безпеки України (сканована копія скарги, направленої у порядку ст. 22 Закону України «Про адвокатуру та адвокатську діяльність»).

Відповідно до положень ст.200 ЦК України, яка кореспондується з положеннями ст.1 Закону України «Про інформацію», інформацією є будь-які відомості та/або дані, які можуть бути збережені на матеріальних носіях або відображені в електронному вигляді.

Згідно зі ст.5 Закону України «Про інформацію» кожен має право на інформацію, що передбачає можливість вільного одержання, використання, поширення, зберігання та захисту інформації, необхідної для реалізації своїх прав, свобод і законних інтересів.

Реалізація права на інформацію не повинна порушувати громадські, політичні, економічні, соціальні, духовні, екологічні та інші права, свободи і законні інтереси інших громадян, права та інтереси юридичних осіб. Суб`єкт відносин у сфері інформації може вимагати усунення порушень його права, відшкодування майнової та моральної шкоди, завданої такими правопорушеннями.

Відповідно до ч.1 ст.16 ЦК України кожна особа має право звернутися до суду за захистом свого особистого немайнового або майнового права та інтересу. Тобто, кожна особа має право на захист свого порушеного, невизнаного або оспорюваного права чи законного інтересу, який не суперечить загальним засадам чинного законодавства. Порушення, невизнання або оспорення суб`єктивного права є підставою для звернення особи за захистом свого права із застосуванням відповідного способу захисту.

У той же час, нормами господарського процесуального законодавства, на позивача покладений обов`язок обґрунтувати суду свої вимоги та підтвердити їх поданими доказами, тобто, довести, що права та інтереси позивача дійсно порушуються, оспорюються чи не визнаються, а тому потребують захисту.

Зі змісту тексту позовної заяви вбачається, що позивач вважає недостовірною частину інформації, розміщеної у сканованій копії скарги на ім`я Голови Служби безпеки України, згідно зазначеного ним у позові уривку наступного змісту:

«...всім учасникам ринку, органам виконавчої влади безальтернативно запропоновано лише один єдиний оплатний варіант доступу до єдиної бази даних звітів про оцінку через так званий авторизований електронний майданчик «Оцінка.online» (адреса в мережі інтернет – <https://ocinka.online>), оператором якого виступає ПП «Ві Ай Пі Департамент» (ідентифікаційний код юридичної особи 33508037, засновник та директор – ОСОБА\_1). Вартість однієї інформаційної послуги даного приватного підприємства, тобто інформаційної послуги за одним фактом передавання однієї інформації зі звіту про оцінку, відповідно до пункту 3.3 договору про надання послуг авторизованого електронного майданчика, розміщеного на сайті – <https://ocinka.online/> – у вигляді публічної оферти, становить 390,00 (триста дев'яносто) гривень 00 копійок (без ПДВ). При цьому дана сума стягується на умовах 100% передплати, як зі сторони суб'єктів оціночної діяльності (під час безпосередньої реєстрації звіту), так і додатково зі сторони нотаріусів (під час безпосереднього вчинення нотаріальних дій для перевірки наявності даної інформації у базі). Таким чином, на плечі громадян України, які виступають платниками податків, державним органом виконавчої влади покладено фактично корупційний тягар (кінцевим бенефіціаром якого виступає приватна структура), джерелом якого є необхідність здійснення подвійної додаткової оплати послуг (спочатку суб'єктами оціночної діяльності, а потім повторно ще й нотаріусами) за надання однієї і тієї ж самої послуги від Приватного підприємства «Ві Ай Пі Департамент» – одноразової реєстрації звіту про оцінку, складеного для цілей оподаткування нерухомого майна.

...Зазначена вартість послуг авторизованого Фондом держмайна електронного майданчика «Оцінка.online» (адреса в мережі інтернет – <https://ocinka.online/>), оператором якого виступає Приватне підприємство «Ві Ай Пі Департамент» (ідентифікаційний код юридичної особи 33508037, засновник та директор – ОСОБА\_1), яка становить 390,00 (триста дев'яносто) гривень 00 копійок (без ПДВ) за одну інформаційну послугу, жодним чином не обґрунтована. А отже така висока вартість надання послуг може свідчити лише про потенційний розмір її корупційної складової...».

**Уся інша інформація, викладена у тексті статті «Звернення до Прем'єр-міністра**

України Володимира Гройсмана», ПП «Ві Ай Пі Департамент» не оспорується та обґрунтування щодо її недостовірності у позові не викладено. Хоча, як вбачається з прохальної частини позовної заяви, позивач просить визнати недостовірною та такою, що завдає шкоди діловій репутації ПП «Ві Ай Пі Департамент», всю без виключення інформацію, викладену у статті: «Звернення до Прем'єр-міністра України Володимира Гройсмана» (текстові та графічні частини публікації), а також вимагає зобов'язати ГО «Всеукраїнська асоціація фахівців оцінки» спростувати всю статтю.

Отже, розглянувши обґрунтування позовних вимог в частині процитованого у позові уривку (графічна частина), який на думку ПП «Ві Ай Пі Департамент» містить недостовірну інформацію про те, що в діях позивача з надання платного доступу до Єдиної бази даних звітів про оцінку авторизованим електронним майданчиком «Оцінка.online», визначення вартості послуг та отримання оплати таких послуг, наявна потенційна корупційна складова, суд зазначає наступне.

Статтею 34 Конституції України передбачено, що кожному гарантується право на свободу думки і слова, на вільне вираження своїх поглядів і переконань. Кожен має право вільно збирати, зберігати, використовувати і поширювати інформацію усно, письмово або в інший спосіб – на свій вибір. Здійснення цих прав може бути обмежене законом в інтересах національної безпеки, територіальної цілісності або громадського порядку з метою запобігання заворушенням чи злочинам, для охорони здоров'я населення, для захисту репутації або прав інших людей, для запобігання розголошенню інформації, одержаної конфіденційно, або для підтримання авторитету і неупередженості правосуддя.

Відповідно до ст.32 Конституції України кожному гарантується судовий захист права спростувати недостовірну інформацію про себе і членів своєї сім'ї та права вимагати

вилучення будь-якої інформації, а також право на відшкодування матеріальної і моральної шкоди, завданої збиранням, зберіганням, використанням та поширенням такої недостовірної інформації.

За змістом ст.94, 277 ЦК України фізична чи юридична особа, особисті немайнові права якої порушено внаслідок поширення про неї недостовірної інформації, має право на відповідь, а також на спростування цієї інформації.

Недостовірною вважається інформація, яка не відповідає дійсності або викладена неправдиво, тобто, містить відомості про події та явища, яких не існувало взагалі або які існували, але відомості про них не відповідають дійсності (неповні або перекручені).

Згідно з пунктом 15 постанови Пленуму Верховного Суду України № 1 від 27 лютого 2009 року «Про судову практику у справах про захист гідності та честі фізичної особи, а також ділової репутації фізичної та юридичної особи» при розгляді справ зазначеної категорії суди повинні мати на увазі, що юридичним складом правопорушення, наявність якого може бути підставою для задоволення позову, є сукупність таких обставин:

1) поширення інформації, тобто доведення її до відома хоча б одній особі у будь-який спосіб;



2) поширена інформація стосується певної фізичної чи юридичної особи, тобто позивачів;

3) поширення недостовірної інформації, тобто такої, яка не відповідає дійсності;

4) поширення інформації, що порушує особисті немайнові права, тобто або завдає шкоди відповідним особистим немайновим благам, або перешкоджає особі повно і своєчасно здійснювати своє особисте немайнове право.

За відсутності хоча б однієї з наведених обставин підстави для задоволення позовних вимог відсутні.

Під поширенням інформації слід розуміти: опублікування її у пресі, передання по радіо, телебаченню чи з використанням інших засобів масової інформації; поширення в мережі Інтернет чи з використанням інших засобів телекомунікаційного зв'язку; викладення в характеристиках, заявах, листах, адресованих іншим особам; повідомлення в публічних виступах, в електронних мережах, а також в іншій формі хоча б одній особі.

Як вже встановлено судом, ІНФОРМАЦІЯ\_1 на сторінці відповідача за [посиланням](#) була розміщена стаття із заголовком «Звернення до Прем'єр-міністра України Володимира Гройсмана», яка містить відскановану копію скарги, адресованої на ім'я Голови Служби безпеки України. У вказаній статті зазначається інформація про створення Фондом державного майна України електронного майданчика «Оцінка.online», оператором якого виступив ПП «Ві Ай Пі Департамент» (засновником та директором якого є ОСОБА\_1), а також про вартість послуг у вигляді публічної оферти 390,00 грн. та порядку її сплати суб'єктами оціночної діяльності у вигляді 100% передплати.

Щодо відношення поширеної інформації до інтересів позивача, то суд встановив, що у Єдиному державному реєстрі юридичних осіб, фізичних осіб-підприємців та громадських формувань містяться відомості про державну реєстрацію ПП «Ві Ай Пі Департамент» (ідентифікаційний код: 33780473, номер запису про проведення державної реєстрації юридичної особи 10661200000002824), керівником якого станом на дату поширення спірної інформації був ОСОБА\_1.

Також судом встановлено, що 21.08.2014 Кабінетом Міністрів України була прийнята постанова №358 «Про проведення оцінки для цілей оподаткування та нарахування і сплати інших обов'язкових платежів, які справляються відповідно до законодавства» (далі – постанова КМУ №358), згідно з п.1 якої інформація із звіту про оцінку майна, звіту про експертну грошову оцінку земельних ділянок, що складений для цілей оподаткування, вноситься безперешкодно та безоплатно до єдиної бази даних звітів про оцінку. Зазначена інформація складається за встановленою Фондом державного майна формою та є додатком до звіту. Строк дії звіту про оцінку, що становить не більш як шість місяців з дати оцінки, зазначається в такому звіті.

Цією ж постановою КМУ № 358 зобов'язано: Фонд державного майна – невідкладно забезпечити суб'єктам оціночної діяльності, нотаріусам і контролюючим органам; іншим особам – за умови дотримання вимог Закону України «Про захист персональних даних» надання безперешкодного та безоплатного доступу до інформації, що міститься в єдиній базі даних звітів про оцінку; міністерства та інші центральні органи виконавчої влади привести власні нормативно-правові акти у відповідність із постановою КМУ №358.

Фонд державного майна України є центральним органом виконавчої влади із спеціальним статусом, що реалізує державну політику у сфері приватизації, оренди, використання та відчуження державного майна, управління об'єктами державної власності, у тому числі корпоративними правами держави щодо об'єктів державної власності, що належать до сфери його управління, а також у сфері державного регулювання оцінки майна, майнових прав та професійної оціночної діяльності (ст.1 Закону України «Про Фонд державного майна України»).

17.05.2018 Фондом Державного майна України (далі – ФДМУ) був виданий наказ №658 про затвердження Порядку ведення єдиної бази даних звітів про оцінку (далі – Порядок). Відповідно до п.2 розділу I зазначеного Порядку об'єктом оцінки є нерухоме майно (житловий будинок, квартира або їх частини, кімнати, садовий (дачний) будинок (включаючи земельну ділянку), земельні ділянки з поліпшеннями або вільні від поліпшень (з урахуванням норм безоплатного передавання земельних ділянок громадянам, визначених статтею 121 Земельного кодексу України), об'єкти нежитлового фонду, іншого майна, що відповідно до статті 181 Цивільного кодексу України належить до нерухомого майна (нерухомості)), рухоме майно та майнові права на зазначене майно, що належить платнику податку – фізичній особі, та оціночна вартість яких підлягає визначенню відповідно до Податкового кодексу України (крім випадків успадкування та/або отримання у дарунок майна, вартість якого оподатковується за нульовою ставкою) (далі – об'єкт оцінки).

Відповідно до п.1 розділу II Порядку суб`єктами Єдиної бази є: Фонд; суб`єкти оціночної діяльності; нотаріуси або особи, які вчиняють дії щодо операції з відчуження об`єктів рухомого майна; користувачі інформації з Єдиної бази; оператори авторизованого електронного майданчика (фізична особа-підприємець, юридична особа, зареєстрована в установленому законодавством порядку на території України, що має право на використання такого електронного майданчика). Правовідносини суб`єктів оціночної діяльності з отримання послуг авторизованих електронних майданчиків здійснюються відповідно до цивільного та господарського законодавства (п. 3 Розділу III Порядку).

15.05.2018 наказом ФДМУ та Адміністрації Державної служби спеціального зв`язку та захисту інформації № 656/307 був затверджений Порядок авторизації електронних майданчиків (далі – Порядок авторизації), яким визначено процедуру авторизації електронних майданчиків, встановлено вимоги до операторів електронних майданчиків, визначено умови підключення авторизованих електронних майданчиків до єдиної бази даних звітів про оцінку (далі – Єдина база) та підстави їх відключення від Єдиної бази (п. 1 Розділу I Порядку авторизації).

У п.3 Розділу I цього Порядку було передбачено, що внесення інформації зі звітів про оцінку до Єдиної бази здійснюється через авторизовані електронні майданчики після реєстрації суб`єкта оціночної діяльності та автентифікації на авторизованому електронному майданчику за допомогою електронного цифрового підпису. Використання інформації з Єдиної бази здійснюється користувачами Єдиної бази після їх автентифікації в Єдиній базі за допомогою електронного цифрового підпису.

18.07.2018 наказом ФДМУ №962 Єдина база звітів про оцінку з модулем електронного визначення оціночної вартості подібного до об`єкта оцінки майна була введена в

експлуатацію.

А 17.07.2018 наказом Фонду державного майна України № 956 від 17.07.2018 був авторизований електронний майданчик «Оцінка.online», оператором якого виступило ПП «Ві Ай Пі Департамент». Інші електронні майданчики були авторизовані: 01.08.2018 р. згідно із наказом ФДМУ №1027 від 01.08.2018 – електронний майданчик «Експрес Оцінка» та згідно із наказом ФДМУ №1028 від 01.08.2018 – «Професійна Оцінка».

**Отже, з 17.07.2018 по 01.08.2018, тобто на момент поширення спірної інформації (20.07.2018 р.) існував єдиний безальтернативний електронний майданчик «Оцінка.online», оператором якого був позивач.**

У свою чергу, ПП «Ві Ай Пі Департамент» на власному інтернет-сайті: [www.ocinka.online](http://www.ocinka.online) розмістило, у вигляді публічної оферти, договір про надання послуг авторизованого електронного майданчика та запропонувало суб`єктам оціночної діяльності – суб`єктам господарювання, які відповідають вимогам, установленим Законом України «Про оцінку майна, майнових прав та професійну оціночну діяльність в Україні», та суб`єктам оціночної діяльності у сфері оцінки земель, які відповідають вимогам, установленим Законом України «Про оцінку земель», укласти договір (акцептувати оферту) шляхом приєднання до цього публічного договору на умовах, викладених у ньому, зокрема:

– предметом договору є надання оператором за допомогою мережі інтернет

інформаційних послуг з розміщення, отримання і передавання інформації та документів (без попередньої ідентифікації суб`єкта оціночної діяльності в єдиний базі даних звітів про оцінку) через авторизований електронний майданчик «Оцінка.online» до єдиної бази даних звіту про оцінку з метою перевірки оціночної вартості об`єкта нерухомості, здійснення автоматичної ідентифікації суб`єкта оціночної діяльності, користування сервісами з автоматичним обміном інформацією, доступ до яких здійснюється за допомогою мережі інтернет з використанням веб-сайту авторизованого електронного майданчика «Оцінка.online» (<https://ocinka.online>) (п. 1.1 договору);

– авторизований електронний майданчик «Оцінка.online» функціонує відповідно до Регламенту авторизованого електронного майданчика «Оцінка.online», який є невід`ємним додатком до договору та розміщений на веб-сайті оператора (<https://ocinka.online>) (п. 1.3 договору);

– суб`єкт оціночної діяльності зобов`язаний належним чином сплачувати вартість послуг авторизованого електронного майданчика «Оцінка.online» (п. 2.4.3 договору);

– послуги авторизованого електронного майданчика сплачуються суб`єктом оціночної діяльності на умовах 100% попередньої оплати шляхом списання грошових коштів з балансу автоматизованого місця суб`єкта оціночної діяльності, яким для зручності сприйняття є сервіс автоматизованого місця суб`єкта оціночної діяльності, що відображає рух його грошових коштів, які надійшли на рахунок оператора як аванс та які можуть бути використані як сплата послуг авторизованого електронного майданчика «Оцінка.online». Списання грошових коштів з балансу автоматизованого місця суб`єкта оціночної діяльності здійснюється перед передаванням інформації зі звіту про оцінку до єдиної бази даних звітів про оцінку – у момент натискання поля «відправити в ФДМУ» в автоматизованому місці суб`єкта оціночної діяльності. Сплата інформаційних послуг здійснюється за функціональні дії авторизованого електронного майданчика і не

залежить від факту реєстрації/відмови в реєстрації звіту про оцінку в Єдиній базі даних звітів про оцінку (п.3.1 договору);

– передавання інформації зі звіту про оцінку до єдиної бази даних звітів про оцінку здійснюється за умови наявності на балансі автоматизованого місця суб`єкта оціночної діяльності грошових коштів у розмірі, не меншому вартості однієї інформаційної послуги, що визначена у пункті 3.3 цього договору (п.3.2 договору);

– вартість однієї інформаційної послуги авторизованого електронного майданчика «Оцінка.online», тобто інформаційної послуги за одним фактом передавання однієї інформації зі звіту про оцінку становить 390,00 грн. (без ПДВ). Загальна вартість інформаційних послуг за договором складає загальну суму інформаційних послуг, що обчислюється виходячи з рахунків на сплату інформаційних послуг, що були сплачені суб`єктом оціночної діяльності впродовж строку дії договору (п.3.3 договору).

**Отже, можна дійти висновку, що інформація, що була викладена у спірному уривку статті: «Звернення до Прем'єр-міністра України Володимира Гройсмана» станом на дату її публікації стосувалась діяльності позивача, як оператора електронного майданчика «Оцінка.online», який на підставі публічного договору надає інформаційні послуги суб`єктам оціночної діяльності через указаний електронний майданчик, а тому має відношення до позивача. При цьому слід зазначити, що позивач не заперечував проти фактів, викладених у публікації (сканованій скарзі на ім'я Голови Служби безпеки України) щодо діяльності ПП «Ві Ай Пі Департамент» та його роботи із електронним майданчиком.**

Щодо обставин про недостовірність поширеної інформації суд зазначає, що відповідно до статті 277 ЦК обов'язок довести, що поширена інформація є достовірною, покладається на відповідача.

Так, на підтвердження достовірності викладеної відповідачем у спірному уривку статті: «Звернення до Прем'єр-міністра України Володимира Гройсмана» відповідачем було надано:

– витяг з Єдиного державного реєстру юридичних осіб, фізичних осіб-підприємців та громадських формувань ПП «Ві Ай Пі Департамент» (ідентифікаційний код 33508037), директором якого станом на 20.07.2018 р. був ОСОБА\_1 ;

– наказ ФДМУ №956 від 17.07.2018 «Про авторизацію електронного майданчика», яким авторизовано перший та єдиний на момент поширення інформації електронний майданчик «Оцінка.online», оператором якого є ПП «Ві Ай Пі Департамент»;

– публічний договір про надання послуг авторизованого електронного майданчика «Оцінка.online», який визначає умови та порядок надання позивачем (оператором) інформаційних послуг за допомогою електронного майданчика «Оцінка.online», у тому числі їх вартість, яка становить 390,00 грн. (без ПДВ) за одну інформаційну послугу, а



також порядок оплати таких послуг на умовах 100 % попередньої оплати суб`єктом оціночної діяльності.

**При цьому слід зазначити, що оскільки ПП «Ві Ай Пі Департамент» не було надано обґрунтованого розрахунку вартості інформаційних послуг за допомогою електронного майданчика «Оцінка.online», зазначена відповідачем цитата «що розмір вартості послуг (390,00 грн.) жодним чином не обґрунтований» є правдивою.**

**Отже, відповідачем доведено, що інформація, викладена у скарзі на ім`я Голови Служби безпеки України у статті: «Звернення до Прем`єр-міністра України Володимира Гройсмана», про недостовірність якої вказує позивач, будь-яких ознак недостовірності не містить.**

Окремо слід зазначити про два речення публікації, у яких на думку позивача містилися посилення на можливі корупційні діяння відносно ПП «Ві Ай Пі Департамент», а саме: «Таким чином, на плечі громадян України, які виступають платниками податків, державним органом виконавчої влади покладено фактично корупційний тягар (кінцевим бенефіціаром якого виступає приватна структура)»... та «А отже така висока вартість надання послуг може свідчити лише про потенційний розмір її корупційної складової».

Відповідно до п.1 Пленуму Верховного Суду України №1 від 27 лютого 2009 року «Про судову практику у справах про захист гідності та честі фізичної особи, а також ділової

репутації фізичної та юридичної особи» суди при вирішенні справ про захист гідності, честі та ділової репутації повинні забезпечувати баланс між конституційним правом на свободу думки і слова, правом на вільне вираження своїх поглядів та переконань, з одного боку, та правом на повагу до людської гідності, конституційними гарантіями невтручання в особисте і сімейне життя, судовим захистом права на спростування недостовірної інформації про особу, з іншого боку.

Згідно з п.19 вказаної постанови, вирішуючи питання про визнання поширеної інформації недостовірною, суди повинні визначати характер такої інформації та з'ясувати, чи є вона фактичним твердженням, чи оціночним (аналогічна позиція викладена в постанові Верховного Суду від 19.07.2018 р. у справі № 910/5117/17).

Відповідно до частини другої статті 47 Закону України «Про інформацію» оціночними судженнями, за винятком образи чи наклепу, є висловлювання, які не містять фактичних даних, зокрема критика, оцінка дій, а також висловлювання, що не можуть бути витлумачені як такі, що містять фактичні дані, з огляду на характер використання мовних засобів, зокрема гіпербол, алегорій, сатири. Оціночні судження не підлягають спростуванню та доведенню їх правдивості.

**У даному випадку суд зазначає, що у публікації ГО «Всеукраїнська асоціація фахівців оцінки» не було констатовано факту вчинення ПП «Ві Ай Пі Департамент» корупційних дій, а лише зазначено про наявність у відповідача сумнівів у законності діяльності ПП «Ві Ай Пі Департамент» та посадових осіб ФДМУ та про можливу (потенційну) наявність в їх діях ознак корупції. Тобто, зазначення відповідачем у статті про «корупційний тягар» та «корупційну складову» відносно діяльності позивача не містить фактичних даних, а є вираженням суб`єктивної думки відповідача.**

**Указаний висновок суду підтверджується наявними у справі копіями скарг та звернень, направлених відповідачем до органів державної влади та правоохоронних органів, зокрема, до Кабінету Міністрів України, Антимонопольного комітету України, Генеральної прокуратури України, Національного антикорупційного бюро України, Служби безпеки України, з метою перевірки виявлених обставин та правомірності дій посадових осіб ФДМУ щодо авторизації єдиного та безальтернативного електронного майданчика із зобов'язанням суб'єктів оціночної діяльності на здійснення плати за послуги позивача та отримання останнім винагороди за відсутності законних на те підстав.**

При цьому статтею 40 Конституції України передбачено право особи на звернення (індивідуальні чи колективні, письмові чи особисті) до органів державної влади, органів місцевого самоврядування, посадових та службових осіб цих органів, що зобов'язані розглянути звернення і дати обґрунтовану відповідь у встановлений законом строк.

Відповідно до п.16 постанови Пленуму Верховного Суду України №1 від 27 лютого 2009 року «Про судову практику у справах про захист гідності та честі фізичної особи, а також ділової репутації фізичної та юридичної особи» у випадку, коли особа звертається до зазначених органів із заявою, в якій міститься та чи інша інформація, і в разі, якщо цей орган компетентний перевірити таку інформацію та надати відповідь, проте в ході перевірки інформація не знайшла свого підтвердження, вказана обставина не може сама по собі бути підставою для задоволення позову, оскільки у такому випадку мала місце реалізація особою конституційного права, передбаченого статтею 40 Конституції, а не поширення недостовірної інформації.

Згідно з абз.3 п.16 вищевказаної постанови ПВСУ, у випадку звернення особи із заявою до правоохоронних органів судам слід враховувати висновки, викладені у Рішенні Конституційного Суду України від 10.04.2003 р К8-рп/2003, а саме: в аспекті конституційного звернення «поширив такі відомості» треба розуміти так, що викладення у листах, заявах, скаргах до правоохоронного органу відомостей особою, на думку якої посадовими чи службовими особами цього органу при виконанні функціональних обов'язків порушено її право, не може вважатись поширенням відомостей, які порочать честь, гідність чи ділову репутацію або завдають шкоди інтересам цих осіб. Разом з тим наявність у такому зверненні завідомо неправдивих відомостей, а також у разі встановлення, що для звернення особи до вказаних органів не було жодних підстав і було викликано не наміром виконати свій громадський обов'язок або захистити свої права, свободи чи законні інтереси, тягне відповідальність, передбачену законодавством України.

**Отже, оскільки спірний уривок був викладений у скарзі, адресованій на ім'я Голови Служби безпеки України, то суд вважає, що відповідачем було реалізоване своє конституційне право на звернення до органу державної влади з метою перевірки останнім викладеної у зверненні інформації та отримання відповіді на поставлені питання, а не поширено недостовірну інформацію.**

У свою чергу, підтвердженням обґрунтованості наявних сумнівів у відповідача щодо законності діяльності ПП «Ві Ай Пі Департамент» та посадових осіб ФДМУ, наявності в їх діях потенційних ознак корупції свідчать наступні обставини:

– набрання чинності 27.12.19 Закону України «Про внесення змін до Податкового кодексу України щодо ліквідації корупційної схеми у сфері реєстрації інформації зі звітів

про оцінку об'єктів нерухомості та прозорості реалізації майна» за № 354-ІХ від 05.12.2019 р., згідно з яким приватні електронні майданчики ліквідовано, ведення Єдиної бази даних звітів про оцінку віднесено виключно до повноважень держави, а доступ до неї суб'єктів оціночної діяльності та нотаріусів здійснюється безперешкодно та безоплатно;

– видання наказу ФДМУ №157 від 29.01.20 «Про відключення авторизованих електронних майданчиків та переданні інформації», яким з 31.01.20 р. авторизований електронний майданчик «Оцінка.опііпе», оператором якого є позивач, відключено, а наказ ФДМУ №956 від 17.07.2018 «Про авторизацію електронного майданчика» визнано таким, що втратив чинність;

– видання наказу ФДМУ №171 від 31.01.20 «Про введення в експлуатацію Єдиної бази даних звітів про оцінку з сервісом внесення інформації».

**Позивач, зі свого боку, під час нового розгляду справи посилався на рішення Господарського суду м. Києва у справі № 910/18554/19 від 18.03.2020 (що набрало законної сили) за позовом Фонду держмайна України до Антимонопольного комітету України, яким було визнано недійсним рішення АМКУ № 741-р від 12.11.2019 щодо визнання дій Фонду під час створення, впровадження та функціонування Єдиної бази звітів про оцінку порушенням законодавства про захист економічної конкуренції.**

Указане рішення суд приймає до уваги та зазначає, що спірні відносини сторін, що розглядаються у даній справі, не були предметом розгляду у справі №910/18554/19, хоча й стосувались питання законності функціонування Єдиної бази звітів про оцінку, підключення до неї електронних майданчиків та встановлення вартості послуг цих майданчиків, а тому обставини, встановлені у вказаному рішенні, не є преюдиціальними під час розгляду даної справи. У той же час, **суд вважає вказане рішення доказом наявності сумнівів у правомірності дій ФДМУ та електронних майданчиків під час спірних правовідносин не тільки у Громадської організації «Всеукраїнська асоціація фахівців оцінки», а й у інших учасників державного регулювання чи господарювання (зокрема АМКУ).**

Наведені обставини, за висновком суду, також підтверджують обґрунтованість сумнівів відповідача на час спірних правовідносин щодо законності дій ФДМУ та вказують на оціночний характер спірної публікації.

Окремо слід зазначити про наявний у справі висновок судової лінгвістичної експертизи ДП «Українське бюро лінгвістичних експертиз НАН України» №056/127 від 08.05.2019, у якому експерт Ажнюк Б.М. встановив наявність у досліджуваному тексті інформації, яка не є оціночним судженням, а є фактичною інформацією, правдивість якої може бути підтверджена або спростована.

Відповідно до ч.1 ст.98 ГПК України висновок експерта – це докладний опис проведених експертом досліджень, зроблені у результаті них висновки та обґрунтовані відповіді на питання, поставлені експертіві, складений у порядку, визначеному законодавством.

Згідно зі ст.1 Закону України «Про судову експертизу» судова експертиза – це дослідження на основі спеціальних знань у галузі науки, техніки, мистецтва, ремесла тощо об'єктів, явищ і процесів з метою надання висновку з питань, що є або будуть предметом судового розгляду.

Порядок проведення експертизи та складення висновків експерта за результатами проведеної експертизи визначається відповідно до чинного законодавства України про проведення судових експертиз (ч.2 ст.101 ГПК України). Експертом може бути особа, яка володіє спеціальними знаннями, необхідними для з'ясування відповідних обставин справи (ч.1 ст.69 ГПК України).

Відповідно до ч.1 ст.7 Закону «Про судову експертизу» судово-експертну діяльність здійснюють державні спеціалізовані установи, а в інших випадках – також судові експерти, які не є працівниками зазначених установ, та інші фахівці (експерти) з відповідних галузей знань у порядку та на умовах, визначених Законом.

Згідно з ч.3 ст.8 Закону «Про судову експертизу» методики проведення судових експертиз (крім судово-медичних та судово-психіатричних) підлягають атестації та державній реєстрації в порядку, що визначається Кабінетом Міністрів України. Атестовані відповідно до Закону судові експерти включаються до державного Реєстру атестованих судових експертів, ведення якого покладається на Міністерство юстиції України. Особа або орган, які призначають або замовляють судову експертизу, можуть доручити її проведення тим судовим експертам, яких внесено до державного Реєстру атестованих судових експертів, або іншим фахівцям з відповідних галузей знань, якщо інше не встановлено законом (ст.9 Закону).

**Як встановлено судом, висновок судової лінгвістичної експертизи № 056/127 від 08.05.2019 р. був виконаний експертом Ажнюком Б.М., який не є атестованим судовим експертом, а відомості про нього не включені до Державного реєстру атестованих судових експертів (<http://rase.minjust.gov.ua>), що підтверджується наявною у матеріалах справи копією листа Департаменту експертного забезпечення правосуддя Міністерства юстиції України від 13.01.2020 року.**

**У той же час встановлено, що висновок № 056/127 від 08.05.2019 р. не містить жодного посилання на будь-яку атестовану та зареєстровану в порядку, передбаченому Кабінетом Міністрів України, методику. Застосування експертом Інструкції про призначення та проведення судових експертиз та експертних досліджень та Науково-методичних рекомендацій з питань підготовки та призначення судових експертиз та експертних досліджень, затверджену Наказом Міністерства юстиції України № 53/5 від 08.10.1998 р., є безпідставним, оскільки положення даної Інструкції поширюються виключно на судових експертів державних спеціалізованих науково-дослідних установ судових експертиз Міністерства юстиції України та атестованих судових експертів, які не є працівниками державних спеціалізованих установ, яким Ажнюк Б. М. не є.**

**За таких обставин висновок експерта № 056/127 від 08.05.2019 суд відхиляє як неналежний та недопустимий доказ у справі, і розцінює його як власну суб'єктивну думку експерта, обґрунтовану його власними науковими статтями, що вбачається із вказаного висновку.**



**Отже, за висновком суду у матеріалах справи не міститься доказів поширення відповідачем недостовірної інформації.**

Щодо наявності наслідків поширення оспорюваної інформація у вигляді порушення прав ПП «Ві Ай Пі Департамент» суд враховує, що відповідно до ч.2 ст.34 ГК України дискредитацією суб`єкта господарювання є поширення у будь-якій формі неправдивих, неточних або неповних відомостей, пов`язаних з особою чи діяльністю суб`єкта господарювання, які завдали або могли завдати шкоди діловій репутації суб`єкта господарювання.

У пункті 4 постанови Пленуму Верховного Суду України №1 від 27 лютого 2009 року «Про судову практику у справах про захист гідності та честі фізичної особи, а також ділової репутації фізичної та юридичної особи» вказано, що чинне законодавство не містить визначення понять гідності, честі чи ділової репутації, оскільки вони є морально-етичними категоріями й одночасно особистими немайновими правами, яким закон надає значення самостійних об`єктів судового захисту. Під діловою репутацією юридичної особи розуміється суспільна оцінка діяльності, яку здійснює така юридична особа як учасник суспільних відносин.

**У даному випадку, позивачем не наведено фактів та не подано доказів того, яким чином зміст поширеної інформації від 20.07.2018 р. вплинув на його ділову репутацію та які фактичні (підтверджені відповідними доказами) наслідки для ділової репутації позивача спричинила викладена у статті інформація. Також позивачем не наведено обставин того, в чому полягає завдана йому шкода та не наведено жодних доказів настання такої шкоди.**

Згідно зі ст.73, 74, 76 ГПК України доказами є будь-які дані, на підставі яких суд встановлює наявність або відсутність обставин (фактів), що обґрунтовують вимоги і заперечення учасників справи, та інших обставин, які мають значення для вирішення справи.

Належними є докази, на підставі яких можна встановити обставини, які входять в предмет доказування. Суд не бере до розгляду докази, які не стосуються предмета доказування. Достовірними є докази, створені (отримані) за відсутності впливу, спрямованого на формування хибного уявлення про обставини справи, які мають значення для справи, а вірогідні докази – це ті, які на підтвердження такої обставини, є більш вірогідними, ніж докази, надані на її спростування.

Згідно зі ст.79 ГПК України наявність обставини, на яку сторона посилається як на підставу своїх вимог або заперечень, вважається доведеною, якщо докази, надані на підтвердження такої обставини, є більш вірогідними, ніж докази, надані на її спростування. Питання про вірогідність доказів для встановлення обставин, що мають значення для справи, суд вирішує відповідно до свого внутрішнього переконання.

Відповідно до статті 86 ГПК України суд оцінює докази за своїм внутрішнім переконанням, що ґрунтується на всебічному, повному, об'єктивному та безпосередньому дослідженні наявних у справі доказів. Жодні докази не мають для суду заздалегідь встановленої сили. Суд оцінює належність, допустимість, достовірність кожного доказу

окремо, а також вірогідність і взаємний зв'язок доказів у їх сукупності. Суд надає оцінку як зібраним у справі доказам в цілому, так і кожному доказу (групі однотипних доказів), який міститься у справі, мотивує відхилення або врахування кожного доказу (групи доказів).

Указані норми процесуального закону спрямовані на реалізацію статті 13 ГПК України, згідно з якою судочинство у господарських судах здійснюється на засадах змагальності сторін. Кожна сторона повинна довести обставини, які мають значення для справи і на які вона посилається як на підставу своїх вимог або заперечень, крім випадків, встановлених законом.

**У даному випадку суд, розглянувши наведені доводи сторін та оцінивши наявні у справі докази, дійшов висновку, що позивач не підтвердив належними, допустимими та вірогідними доказами обставин щодо неправдивості поширеної інформації, не довів факту, що така інформація порушила його особисті немайнові права.**

Стосовно інших доводів учасників справи суд враховує усталену практику Європейського Суду, відповідно до якої у рішеннях судів мають бути належним чином зазначені підстави, на яких вони ґрунтуються. При цьому, хоча п.1 ст.6 Конвенції і зобов'язує суди обґрунтовувати свої рішення, проте, його не можна тлумачити як такий, що вимагає детальної відповіді на кожний аргумент. Міра, до якої суд має виконати обов'язок щодо обґрунтування рішення, може бути різною залежно від характеру рішення. Таким чином, питання, чи виконав суд свій обов'язок щодо подання обґрунтування, що впливає зі статті 6 Конвенції, може бути визначено тільки у світлі конкретних обставин справи (рішення від 10.02.2010 у справі «Серявін проти України», рішення від 28.10.2010 у справі «Трофимчук проти України», рішення від 18.07.2006 у справі «Проніна проти України»).

**Отже, з урахуванням обставин, встановлених у даній справі, суд вважає, що в діях відповідача відсутній склад правопорушення, передбачений ст.277 ЦК України, а тому у позовній вимозі ПП «Ві Ай Пі Департамент» про визнання недостовірною інформації та такою, що завдає діловій репутації позивача, слід відмовити.**

Стосовно вимог позивача про зобов'язання ГО «Всеукраїнська асоціація фахівців оцінки» спростувати інформацію, яка поширена 20.07.2018 р. на сторінці відповідача за [посиланням](#)

, суд зазначає, що указані вимоги є похідними від вимог про визнання недостовірною поширеної інформації, у яких судом було відмовлено. Тому, зважаючи на відмову у задоволенні вимоги про визнання недостовірною інформації, похідна вимога про зобов'язання відповідача спростувати інформацію шляхом розміщення на тій самій сторінці відсканованої резолютивної частини рішення суду під заголовком «Спростування» з посилання на спростовану статтю, також задоволенню не підлягає.

При цьому суд звертає увагу позивача на п.19 постанови Пленуму Верховного Суду України №1 від 27 лютого 2009 року «Про судову практику у справах про захист гідності та честі фізичної особи, а також ділової репутації фізичної та юридичної особи», згідно з яким якщо особа вважає, що оціночні судження або думки, поширені в засобі масової інформації, принижують її гідність, честь чи ділову репутацію, а також інші особисті немайнові права, вона вправі скористатися відповідним законодавчо встановленим правом на відповідь, а також на власне тлумачення справи у тому ж засобі масової інформації з метою обґрунтування безпідставності поширених суджень, надавши їм іншу оцінку.

Крім того, позивач заявив вимогу про стягнення з відповідача моральної шкоди на суму 10000,00 грн., розглянувши яку суд виходив з наступного.

Відповідно до ч.1 ст.1167 ЦК України моральна шкода, завдана фізичній або юридичній особі неправомірними рішеннями, діями чи бездіяльністю, відшкодовується особою, яка її завдала, за наявності її вини, крім випадків, встановлених ч.2 ст.1167 ЦК України.

За змістом ч.2 ст.23 ЦК України моральна шкода полягає у: 1) у фізичному болю та стражданнях, яких фізична особа зазнала у зв'язку з каліцтвом або іншим ушкодженням здоров'я; 2) у душевних стражданнях, яких фізична особа зазнала у зв'язку з протиправною поведінкою щодо неї самої, членів її сім'ї чи близьких родичів; 3) у душевних стражданнях, яких фізична особа зазнала у зв'язку зі знищенням чи пошкодженням його майна; 3) у приниженні честі та гідності особи, а також ділової репутації фізичної або юридичної особи.

Під моральною шкодою слід розуміти втрати немайнового характеру внаслідок моральних чи фізичних страждань або інших негативних явищ, заподіяних фізичній чи юридичній особі незаконними діями або бездіяльністю інших осіб (п.5 Постанови Пленуму Верховного Суду України від 31.03.95 р. №4 «Про судову практику в справах про відшкодування моральної (немайнової) шкоди»). У даному випадку підлягає з'ясуванню: чим підтверджується факт заподіяння позивачу моральних чи фізичних страждань або втрат немайнового характеру, за яких обставин чи якими діями (бездіяльністю) вони заподіяні, в якій грошовій сумі чи в якій матеріальній формі позивач оцінює заподіяну йому шкоду та з чого він при цьому виходить, а також інші обставини, що мають значення для вирішення спору.

Враховуючи встановлені у справі обставини та зроблені судом висновки, згідно з якими позивачем не доведено наявності в діях відповідача складу правопорушення щодо поширення 20.07.2018 р. на його сторінці статті «Звернення до Прем'єр-міністра України Володимира Гройсмана» ( [посилання](#) ), а також самого факту завдання такою інформацією будь-якої шкоди позивачу, вимоги в цій частині позову так само задоволенню не підлягають.

**З урахуванням викладеного суд дійшов висновку, що у позові ПП «Ві Ай Пі Департамент» слід відмовити у повному обсязі.**

У разі відмови у задоволенні позову згідно зі ст.129 ГПК України судові витрати, які у даному випадку складаються зі сплати судового збору за подачу первісного позову, апеляційної і касаційної скарги ГО «Всеукраїнська асоціація фахівців оцінки» від 26.09.2019 р. та від 28.10.2019 р., а також витрат на проведення судової лінгвістичної експертизи, покладаються на позивача.

**Щодо стягнення витрат, понесених відповідачем на правничу допомогу, суд зазначає, що вказане питання буде вирішено в окремому порядку, визначеному господарським процесуальним законом, після ухвалення судового рішення у даній справі, за заявою відповідача, яка була ним подана до закінчення судових дебатів.**

На підставі викладеного, керуючись ст.ст.73-79, 129, 236-238 Господарського процесуального кодексу України, Господарський суд міста Києва

**В И Р І Ш И В:**

Відмовити у задоволенні позову Приватного підприємства «Ві Ай Пі Департамент» до Громадської організації «Всеукраїнська асоціація фахівців оцінки» про визнання недостовірною та спростування інформації, стягнення моральної шкоди у сумі 10000 грн.

Стягнути з Приватного підприємства «Ві Ай Пі Департамент» (01601, м. Київ, вул. Мечникова, 16, код 33508037) на користь Громадської організації «Всеукраїнська асоціація фахівців оцінки» (04205, м. Київ, вул. Маршала Тимошенка, 21, корп. 3, оф. 9, код 33780473) судовий збір за подані апеляційну та касаційну скарги у сумі 12 334 (дванадцять тисяч триста тридцять чотири) грн. 00 коп.

Рішення ухвалено в нарадчій кімнаті та проголошено його вступна та резолютивна частини в судовому засіданні в присутності учасників справи 24 вересня 2020 року.

[Повний текст рішення](#) складений 6 жовтня 2020 року.

Рішення може бути оскаржене в апеляційному порядку до суду апеляційної інстанції шляхом подачі апеляційної скарги в 20-денний строк з дня складення повного тексту рішення.

Суддя Головіна К.І.

{/tabs}

[Додатковим рішенням](#) Господарського суду міста Києва від 22.10.2020 у справі №910/12248/18 також частково задоволено заяву Громадської організації



«Всеукраїнська Асоціація Фахівців Оцінки» про розподіл судових витрат і стягнуто з Приватного підприємства «Ві Ай Пі Департамент» на користь Асоціації витрати на правничу допомогу у сумі 30 000 (тридцять тисяч) грн. 00 коп.

{tab=Рішення від 22.10.2020 у справі за №910/12248/18}

**Господарський суд міста Києва**

01054, м.Київ, вул.Б.Хмельницького, 44-В,

тел. (044) 284 18 98

**ДОДАТКОВЕ РІШЕННЯ**

**ІМЕНЕМ УКРАЇНИ**

22.10.2020 Справа №910/12248/18

Господарський суд міста Києва у складі головуючого судді Головіної К.І., при секретарі  
судового засідання Салацькій О.В., розглянувши

заяву Громадської організації «Всеукраїнська асоціація фахівців оцінки»

про розподіл судових витрат

у справі за позовом Приватного підприємства «Ві Ай Пі Департамент»

до Громадської організації «Всеукраїнська асоціація фахівців оцінки»

про визнання недостовірною та спростування інформації, стягнення моральної шкоди у сумі 10 000 грн.

за участю представників:

від позивача: не з`явився

від відповідача: Франчук А. В.

**ВСТАНОВИВ:**

У провадженні Господарського суду міста Києва перебувала справа за позовом Приватного підприємства «Ві Ай Пі Департамент» (далі – ПП «Ві Ай Пі Департамент», позивач) до Громадської організації «Всеукраїнська асоціація фахівців оцінки» (далі – Асоціація, відповідач) про визнання недостовірною та спростування інформації, стягнення моральної шкоди у сумі 10000,00 грн.

Справа розглядалась у порядку загального позовного провадження відповідно до процедури, визначеної Господарським процесуальним кодексом України (далі – ГПК України), після її перегляду Верховним Судом. За результатами нового розгляду справи рішенням суду від 24.09.2020 р. у задоволенні позову ПП «Ві Ай Пі Департамент» було відмовлено, стягнуто з позивача на користь ГО «Всеукраїнська асоціація фахівців оцінки» судовий збір за подані апеляційну та касаційну скарги у сумі 12334,00 грн.

Після ухвалення вказаного судового рішення – 28.09.2020 р. до Господарського суду міста Києва надійшла заява ГО «Всеукраїнська асоціація фахівців оцінки» (Відповідача) про розподіл витрат на правничу допомогу у сумі 44000,00 грн. та витрат зі сплати судового збору за розгляд апеляційної та касаційної скарг у загальній сумі 12334,00 грн.

За змістом ст.221 ГПК України суд за заявою сторони, поданою до закінчення судових дебатів у справі, може вирішити питання про судові витрати після ухвалення рішення по суті позовних вимог. Для вирішення питання про судові витрати суд призначає судові засідання, яке проводиться не пізніше п`ятнадцяти днів з дня ухвалення рішення по суті позовних вимог (ч.1, 2 ст.221 ГПК України).

Згідно з ч.3 ст.221 ГПК України у випадку, визначеному частиною другою цієї статті, суд ухвалює додаткове рішення в порядку, передбаченому статтею 244 цього Кодексу.

Відповідно до ст.244 ГПК України додаткове судове рішення ухвалюється в тому самому порядку, що й судове рішення. У разі необхідності суд може викликати сторони або інших учасників справи в судове засідання.

Ухвалою Господарського суду міста Києва від 05.10.2020 р. розгляд вказаної заяви вирішено здійснювати у судовому засіданні із повідомленням учасників справи.

Представник заявника (відповідача) у судовому засіданні просив стягнути з позивача витрати на правничу допомогу у заявленій ним сумі, щодо витрат зі сплати судового збору за розгляд апеляційної та касаційної скарг – просив не розглядати в цій частині вимог, оскільки вони вже були вирішені судом.

Представник позивача у судове засідання не з`явився, про причини неявки суд не

повідомив, належним чином був повідомлений про дату, час та місце розгляду справи, заперечень щодо стягнення судових витрат не надав.

Відповідно до ст.244 ГПК України неприбуття у судові засідання осіб, які були належним чином повідомлені про дату, час та місце судового засідання, не перешкоджає розгляду заяви. Отже, суд вважає за можливе розглянути заяву про стягнення витрат на правничу допомогу без участі представника позивача за наявними в ній матеріалами.

Розглянувши заяву про розподіл витрат на правничу допомогу, заслухавши пояснення представника заявника (відповідача) та дослідивши наявні в матеріалах справи докази, суд дійшов висновку, що заява підлягає частковому задоволенню, виходячи з наступного.

Відповідно до ч.ч.1, 3 ст.123 ГПК України судові витрати складаються з судового збору та витрат, пов'язаних з розглядом справи. До витрат, пов'язаних з розглядом справи, належать витрати, зокрема, на професійну правничу допомогу.

За результатами розгляду справи витрати на професійну правничу допомогу адвоката підлягають розподілу між сторонами разом із іншими судовими витратами (ст.126 ГПК України). Для цілей розподілу судових витрат:

– розмір витрат на професійну правничу допомогу адвоката, в тому числі гонорару адвоката за представництво в суді та іншу професійну правничу допомогу, пов'язану зі справою, включаючи підготовку до її розгляду, збір доказів тощо, а також вартість послуг помічника адвоката, визначається згідно з умовами договору про надання правничої допомоги та на підставі відповідних доказів щодо обсягу наданих послуг і виконаних робіт та їх вартості, що сплачена або підлягає сплаті відповідною стороною або третьою особою;

– розмір суми, що підлягає сплаті в порядку компенсації витрат адвоката, необхідних для надання правничої допомоги, встановлюється згідно з умовами договору про надання правничої допомоги на підставі відповідних доказів, які підтверджують здійснення відповідних витрат.

Відповідно до ч.3 ст. 126 ГПК України для визначення розміру витрат на професійну правничу допомогу з метою розподілу судових витрат учасник справи подає детальний опис робіт (наданих послуг), виконаних адвокатом, та здійснених ним витрат, необхідних для надання правничої допомоги.

Згідно з ч.8 ст.129 ГПК України розмір судових витрат, які сторона сплатила або має сплатити у зв'язку з розглядом справи, встановлюється судом на підставі поданих сторонами доказів (договорів, рахунків тощо). Такі докази подаються до закінчення судових дебатів у справі або протягом п'яти днів після ухвалення рішення суду, за умови, що до закінчення судових дебатів у справі сторона зробила про це відповідну заяву.

У даному випадку на підтвердження понесення витрат на правничу допомогу у сумі 44000,00 грн. заявник надав:

– договір про надання юридичних послуг від 26.09.2018 р., укладений між адвокатом Франчуком А.В. та ГО «Всеукраїнська асоціація фахівців оцінки» (замовник) та додатки до цього договору від 15.06.2019 р., від 04.02.2020 р., від 25.09.2020 р., у яких сторони домовились, що за послуги адвоката замовник сплачує винагороду у розмірі, який визначається з розрахунку 500,00 грн. за одну годину роботи та 1000,00 грн. за одне судове засідання (п. 1.2 додатків);

– акти приймання-передачі наданих послуг від 05.06.2019 р. на суму 25000,00 грн., від 25.09.2020 р. на суму 10000,00 грн., від 25.09.2020 р. на суму 9000,00 грн., що разом складає 44000,00 грн., у яких сторони погодили обсяг наданих адвокатом Франчуком А.В. послуг відповідачу (по кожній інстанції суду) із детальним переліком виконаних робіт та зазначеним обсягом витраченого адвокатом часу, що становило 37 годин та участь у 13 судових засіданнях з розгляду справи у судах першої, апеляційної та касаційної інстанцій;

– рахунки-фактури №05/06/1-19 від 05.06.2019 р., №25/09/20-1 від 25.09.2020 р., №25/09/20-2 від 25.09.2020 р. на оплату наданої правничої допомоги на суму 44000,00 грн.;



– ордери на представництво інтересів позивача в суді адвокатом Франчуком А.В. (серія КС №537880 від 10.09.2019 р., КС №537925 від 04.02.2020 р.);

– свідоцтво про право заняття адвокатською діяльністю, виданого адвокату Франчуку А.В. (№2997/10 від 24.11.2005 р.);

– платіжні доручення №315 від 05.06.2019 р., №399 від 25.09.2020 р., №400 від 25.09.2020 р. на загальну суму 44000,00 грн.

Суд, дослідивши надані відповідачем докази, вважає їх достатніми для підтвердження понесених витрат на професійну правничу допомогу адвоката.

У той же час, **при визначенні суми відшкодування суд виходить з критерію реальності адвокатських витрат (встановлення їхньої дійсності та необхідності), критерію розумності розміру, враховуючи конкретні обставини справи та фінансовий стан обох сторін.**

Так, відповідно до ч.3 ст.126 ГПК України розмір витрат на оплату послуг адвоката має бути співмірним із складністю справи та виконаних адвокатом робіт (наданих послуг); часом, витраченим адвокатом на виконання відповідних робіт (надання послуг); обсягом наданих адвокатом послуг та виконаних робіт; ціною позову та (або) значенням справи для сторони, в тому числі впливом вирішення справи на репутацію сторони або публічним інтересом до справи.

Ті самі критерії застосовує і Європейський суд з прав людини, присуджуючи судові витрати на підставі ст.41 Конвенції. Зокрема, згідно з його практикою заявник має право на компенсацію судових та інших витрат, лише якщо буде доведено, що такі витрати були фактичними і неминучими, а їхній розмір – обґрунтованим (рішення у справі «East/West Alliance Limited» проти України», заява № 19336/04). У рішенні Європейського суду з прав людини у справі «Лавентс проти Латвії» також зазначено, що відшкодовуються лише витрати, які мають розумний розмір.

Для встановлення розумного розміру наданих послуг адвоката слід надати належну правову оцінку договору у сукупності з іншими доказами, складністю справи та виконання адвокатом робіт (наданих послуг), витраченим часом на виконання відповідних робіт, обсягом наданих послуг та виконання робіт, ціною позову та (або) значення справи.

Суд зобов'язаний оцінити рівень адвокатських витрат, що мають бути присуджені з урахуванням того, чи були такі витрати понесені фактично та чи була їх сума

обґрунтованою. Суд не зобов'язаний присуджувати стороні, на користь якої відбулося рішення, всі його витрати на адвоката, якщо, керуючись принципами справедливості та верховенством права, встановить, що розмір гонорару, визначений стороною та його адвокатом, є завищеним щодо іншої сторони спору, зважаючи на складність справи, витрачений адвокатом час, та неспіврозмірним у порівнянні з ринковими цінами адвокатських послуг.

У даному випадку суд враховує категорію справи, яка має середній ступінь складності, обсяг виконаної адвокатом роботи під час розгляду справи у всіх судових інстанціях, кількість затраченого ним часу та прибуття у судові засідання до господарських судів, що знаходяться за місцем надання послуг в місті Києві.

Також суд бере до уваги ту обставину, що новий розгляд справи у Господарському суді міста Києва не вимагав від адвоката додаткових витрат часу та зусиль для формування своєї правової позиції (яка була незмінною протягом всього розгляду справи), відшукування нових доказів, надання додаткового правового аналізу наявним у справі доказам, відсутність необхідності у повторних процесуальних діях адвоката під час розгляду справи (надання однотипних пояснень, заявлення повторних клопотань).

Тому, з метою дотримання критерію розумності, співмірності між обсягом роботи, проведеної адвокатом та заявленими витратами, здійсненими на оплату адвокатських послуг, суд вважає за доцільне встановити розмір судових витрат ГО «Всеукраїнська асоціація фахівців оцінки» на професійну правничу допомогу у сумі 30000,00 грн. та покласти їх на позивача на підставі ст.129 ГПК України, згідно з якою у разі відмови у позові, судові витрати, пов'язані з розглядом справи, покладаються на позивача.

Щодо судових витрат, пов`язаних зі сплатою відповідачем судового збору за подачу апеляційної та касаційної скарг у загальній сумі 12334,00 грн., то суд враховує, що питання про розподіл цих витрат вже було вирішене судом у рішенні по даній справі від 24.09.2020 р., у зв`язку з чим немає підстав для повторного розподілу вказаних витрат.

На підставі викладеного, керуючись ст.129, 221, 244 Господарського процесуального кодексу України, суд –

**ВИРІШИВ:**

Заяву Громадської організації «Всеукраїнська асоціація фахівців оцінки» про розподіл судових витрат задовольнити частково.

Ухвалити додаткове рішення, яким стягнути з Приватного підприємства «Ві Ай Пі Департамент» (01601, м. Київ, вул. Мечникова, 16, код 33508037) на користь Громадської організації «Всеукраїнська асоціація фахівців оцінки» (04205, м. Київ, вул. Маршала Тимошенка, 21, корп. 3, оф. 9, код 33780473) витрати на правничу допомогу у сумі 30000 (тридцять тисяч) грн. 00 коп.

У решті вимог заяви про розподіл судових витрат – відмовити.

Додаткове рішення ухвалене в нарадчій кімнаті та проголошені його вступна та резолютивна частини в судовому засіданні 22 жовтня 2020 року.

[Повний текст додаткового рішення](#) складений 12 листопада 2020 року.

Додаткове рішення може бути оскаржене в апеляційному порядку до суду апеляційної інстанції шляхом подачі апеляційної скарги в 20-денний строк з дня складення повного тексту додаткового рішення.

Суддя Головіна К.І.

{/tabs}

За інформацією, наданою Господарським судом міста Києва, рішення суду від 24.09.2020 у справі за №910/12248/18 набрало законної сили від 27.10.2020 року.